

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

**Előfizetési árak:**  
Egész évre — — — 32 — K  
Félévre — — — 18 — K  
Negyedévre — — — 8 — K  
Egy hóra — — — 2 70 H  
Egyes szám ára 10 fillér.

**Kiadóhivatal:**  
Meitz Fer. Pál könyv-  
nyomdája Nagybecskerek,  
Zápolya-u. 1. hová a  
hirdetések előfizetések  
és a lap szétküldésére  
vonatkozó felszólalások  
intézendők. Telefon 21.

**Hirdetéseket**  
a kiadóhivatal veszi fel.  
Azonkívül az összes hir-  
detési irodák. :: ::  
Megjelenik vasár- és  
ünneppnapok kivételével  
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 132. szám.

Kedd, június 12.

## LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentésével. —

### Oroszország bomlása.

Egyre növekszik az oroszországi zűrzavar. — Kronstadt ellentáll. — A buvárhajóharc. — Ujabb 23 ezer tonna elsüllyesztése. — A nyugati nagy küzdelem.

#### Oroszország bomlása. — Kronstadt ellent áll.

Budapest, június 12. Rotterdamból sürgönyzik: A Daily Chronicle jelenti Szentpétervárról:

A jövő héten általános miniszterválságot várnak. Már befejezett ténynek tekintik, hogy a háborús erőszakos uralmat **szocialista miniszterium fogja felváltani.**

Budapest, június 12. A Corriere della Sera jelenti Szentpétervárról:

A szocialista lapok egyre hevesebben küzdenek az offenzíva megindításának gondolata ellen. Különösen Gorkij lapja tiltakozik minden kísérlet ellen.

Budapest, június 12. Madridból sürgönyzik:

Kudasev herceg Isvolszky unokaöcse Oroszország madridi diplomáciai képviselőjét az entente-diplomácia legveszedelmesebb intrikusat az orosz kormány rövid uton fölmentette állásától.

Hardings angol nagykövet hosszabb szabadságra ment.

Budapest, június 12. Stockholmból sürgönyzik:

A kronstadti különkormány a matrózok tanácsával egyetértve **megakadályozta az ideiglenes kormány parancsának teljesítését, hogy a keleti flotta kifusson a kikötőből.**

Budapest, június 12. Szentpétervárról sürgönyzik:

Az oroszországi paraszt delegátusok kongresszusa határozatban kimondotta, hogy Oroszország jövőendő államformájának **demokratikus köztársasági szövetségi államnak kell lenni.**

Budapest, június 12. Stockholmból sürgönyzik:

A szentpétervári munkástanács legutóbbi ülésén viharos jelenetek játszódtak le. A tanács **Szentpétervár kiürítésének** kérdését és a cári párnak Kronstadtba leendő elszállítását vitatta meg.

A forradalmi szocialisták ellenezték a város kiürítését s kívánták, hogy a tanács részletesen okolja meg, miért akarja a fővárost kiüríteni?

Amikor a katonák családjai hadisegélyének emelésére vonatkozó kérdést tárgyalták, a tanács előtt sok özvegy és hadbavonult neje jelent meg, akik lármásan panaszkodtak, hogy gyermekeikkel éhenvesznek s pénzt és kenyeret követeltek és a hadbavonultak feleségei

azt, hogy férjeik a harctérről azonnal hazajöjjenek. A hadisegély fölemelését a tanács elhatározta.

Ezután a cári párnak Kronstadtba való szállítását tárgyalták. A tanácskozásból itt általános zűrzavar támadt. Többen azt kiabálták: Kötelek a cárnak, a cárnak, a cárnak be Kronstadtban s vigyék a cárt Szibériába a bányákba.

Cseidze igyekezett lecsillapítani a kedélyeket s kijelentette, hogy nem tudna helyeselni olyan indítványt, amely a cárt bányamunkára kényszerítené. A tanács végül úgy határozott, hogy a **cári párt Kronstadtba vigyék.**

#### A buvárhajóharc. — Ujabb 23.000 tonna elsüllyesztése.

Budapest, június 12. Berlinből sürgönyzik: Az admiratás jelenti:

**Buvarhajóink az Atlanti oceánon újabban 23127 tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el.**

#### A nyugati nagy küzdelem.

Budapest, június 12. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti este:

A flandriai harc vonalon erős tüzeles váltakozik. Jelentékeny harci tevékenységre nem került sor.

Budapest, június 12. Berlinből sürgönyzik:

A császár a nyugati fronton a gárdazredhez beszédet intézett, amelyben a többek között ezeket mondotta:

— Az ellenség reménye, hogy a német falat áttörje, meghiúsult. Remélem, hogy a német hadak ura, miként mindig velünk volt, velünk lesz továbbra is. Mindvégig tántoríthatatlanul kitartunk a mellett, hogy az ellenség harcok akaratát megtörjük.

#### Orosz katonai telepek bombázása.

Budapest, június 12. Berlinből sürgönyzik: Az admiratás jelenti:

Néhány repülőrajunk e hó 10-ikén Ösel szigetén levő Lebara, Arensburg orosz támaszpontokra eredményesen dobott bombákat. **A katonai telepek nagy része megsemmisült.** Repülőink a rendkívül erős ellenhatás dacára sértetlenül tértek vissza.

#### A spanyol kormányválság.

Budapest, június 12. A Reutter-ügynökség jelenti Madridból:

Dato, elvállalta a kabinetalakítást.

#### A politikai helyzet.

A kabinetalakítás munkája. — A miniszterelnök a királynál.

#### A kabinetalakítás.

Budapest, június 12. Tegnap délutáni 6 órakor Eszterházy palotájában bizalmas tanácskozás volt, amelyen részt vettek: Apponyi Albert gróf, Károlyi Mihály gróf, Andrássy Gyula gróf, Zichy Aladár gróf, Vázsonyi Vilmos, Mezőssy Béla és Pallavicini György örgróf. A tanácskozás este fél 9 óráig tartott.

Budapest, június 12. Eszterházy gróf miniszterelnök vasárnap és hétfőn folytatta tanácskozásait a néppárttal.

Budapest, június 12. Eszterházy gróf tegnap este a politikai pártok vezéreivel a Bristol-szállodában értekezletet tartott.

Eszterházy gróf az újságíróknak ezeket mondotta:

— Ma esti értekezletünkről nem nyilatkozhatom, de teljesen kielégítő eredményű volt. Éjjel utazom Bécsbe. Azt hiszem a kabinetalakítás körül nem lesznek nehézségek s minden rendben fog menni.

Budapest, június 12. Zichy Aladár gróf az újságíróknak kijelentette, tévedés, hogy ő miniszteri tárcát vállal. Nem is ajánlottak föl neki miniszteri tárcát. Résztvett ugyan Eszterházy értekezletén, de nem mint miniszterjelölt, hanem mint pártvezér. A néppárt támogatja Eszterházyt, de részletekről nem nyilatkozhatik.

Budapest, június 12. A miniszterelnök tegnap délután Szterényi Józseffel tanácskozott. A tanácskozás csupán informatív jellegű volt.

Budapest, június 12. Hír szerint, bizonyos, hogy Mezőssy, Vázsonyi, Károlyi Mihály gróf GreCsák Károly tárcát vállalnak a kabinetben, de hogy milyen tárcát ez az Apponyi-párt ma esti állásfoglalásától függ.

Budapest, június 12. A tegnapi esti értekezleten, amelyet Eszterházy miniszterelnök hívott egybe, a miniszterelnök ismételtén felszólította Apponyi Albert grótot a kabinetben való részvételre, Apponyi magáéva tette a miniszterelnök választójogi programját, csupán a kiegyezés kérdésében maradtak fenn differenciák, amelyeknek eloszlását Apponyi mai kihallgatásától reméli. Amennyiben ez bekövetkezik Apponyi az új kormányban kultuszminiszter lesz.

**„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.**

## HIREK.

**Hivatalos jelentések június hó 11-éről.**  
A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

*A vezérkar főnöke jelenti:*

*Keleti és délkeleti harcér:*

Változatlan.

*Olasz harcér:*

A hatodik olasz hadseregnek a hét község felsikján és a Sugana-völgyben egy idő óta várt támadása megkezdődött. Több napos gondos tüzési előkészítés után az ellenség tegnap az Asiago és a Brenta közötti arcvonalon harcba vetette csapatait. Az olaszoknak sikerült árkaikba benyomulniok, de estére teljesen kivették az ellenséget. Különösen makacs viaskodás folyt a Casara Lebionál, a Monte Siono területén, ahol az olaszok rohama stájer csapatok vitéségén zuzódott össze. A Sugana völgyben ágyútűzünkben, illetőleg közelharcban az ellenség összes támadásai meghiúsultak. Repülőink két olasz repülőgépet lelőttek. Az Isonzó mentén nem volt különös esemény.

*A német nagyhódászállás jelentései:*

*Nyugati harcér:*

Rupprecht trónörökös hadcsapata: A dűnák-szakaszában Nieuportnál és Yperntől keletre tegnap a tüzési tevékenység időnként jelentősen erősödött. Este felé a Wytschätetől és Messinestől keletre fekvő harc-területen is fokozódott a tűz. Éjjel erős tüzési rajtaütés nyomán Hollebeektől és Vamkeltől nyugatra angol századok vonalaink ellen előrenyomultak, de visszavertük őket. A Douvetől délre az angoloknak a Varnetontól nyugatra fekvő Fazekgya ellen este intézett támadásai meghiúsultak. A Labassei-csatorna két oldalán és a Scarpe déli partján Festhubertnél, Loosnál és Monchnál készülő angol támadások véghezvitelét megsemmisítő tűzünkkel megakadályoztuk. A Labasse-bethunei-ut mentén Vermellestől északkeletre és Hulluchnál visszavertünk felderítő ellenséges előretöréseket. A német trónörökös hadcsapata: A Chemin des Dameson Cernytől nyugatra keletporosz és nyugatporosz ezredek rohamcsapatai meglepetésszerűen többször betörték a franciák árkaiba s a megszállt örséget, amely nyíltan meg nem menekült leterítették, a többi foglyul ejtették. Az itt megindult élénk tűz kiterjed a szomszédos szakaszokra is, különben azonban csekély maradt a harci tevékenység. Albrecht würtembergi herceg hadcsapata: Nincs különösebb esemény.

*Macedon arcvonal:*

A Vardar két partján és a Doiran-tónál bolgár örsök sikeres ütközeteket vívtak. — Ludendorff.

**Katonai kinevezések.** A király Weinberger Izidor népfőlkelő tisztjelöltet a 12-ik gyalogezredben népfőlkelő hadnaggyá nevezte ki, a hadseregszolgálat pedig Leben Ede egyéves önk. szakaszvezetőt tart. zászlóssá nevezte ki.

**Eljegyzés.** Egger Rezső es. és kir. főhadnagy eljegyezte Módoson Goricsnig Lujza kisasszonyt.

**Katonai kitüntetések.** A király megparancsolta, hogy Mayr Ferenc 12. gy. ezredbeli tart. hadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dicsőséges elismerés a kardok egyidejű adományozásával tudtul adassék.

A hadseregszolgálat a 12-ik gyalogezred katonái közül újabbban a következőket tüntette ki vitézségükért:

*Másodosztályú ezüst vitézségi éremmel:* Ágoston László tart. egészségügyi hadnagyot, Bolváry Géza tart. zászlóst, Solyos Péter népfőlkelő hadapródot, Kemény István, Veres Lajos őrmestereket, Heuter Károly egyévi önk. szakaszvezetőt, Káposztás János, Pálkás Márton, Makai Lajos szakaszvezetőket, Vrbes-tyán András, Bédi Ferenc, Huszárek Károly, Bezák István, Schafhauser Sándor, Pifko József, Lukacsovic Lajos tizedeseket, Ribánszki Márton, Hanák Ottó ővezetőket, Illiás János,

Paulovics Antal, Matejovics József, Bruchter István gyalogosokat.

*A bronz vitézségi éremmel másodszor:* Lebovics János, Doma Károly őrmestereket, Tonhauser Ignác szakaszvezetőt, Ott Antal, Ruzs Rezső, Kosik Bálint tizedeseket, Pacz Antal, Moravcsik Gáspár ővezetőket, Belák József, Braun Fülöp, Rigó Imre, Batora István, Schünzer Ignác, Körmendi József, Bernis József gyalogosokat.

*A bronz vitézségi éremmel:* Mikovényi Pál zászlóst, Kirilovicz Gyula számvevő altisztet, Korecz Máttyás, Lenecs Miklós, Bosnyák István, Kriska István, Seregű Gyula, Kosztolnai Bertalan, Kreschner György szakaszvezetőket, Jaklics Ernő, Gracz Pál, Mandl Imre, Szeszler Pál, Szebik Kálmán, Wohlstein Rudolf, Schüssler Albert, Singer Joachim, Richter József, Korecz Vendel, Rosenbaum Jakab tizedesek, Markovics Ferenc, Tóth Gyula, Marosinec József, Cserhádi István, Kürti Miklós, Nagy Mihály, Beke Gyula, Szűcs Mihály, Pinter Albert, Pogadi Antal, Smudla Mihály, Petrovics János, Benyacska Ignác, Gregus György ővezetőket, Krausz Ignác, Marci Lajos, Dukesz Imre, Hirschler Armin, Mercz Mihály, Kelemen Gyula, Dudas Máttyás, Szitár István, Illavna János, Bögi Mihály, Mosati Pál, Adamik József, Stefanovics Ede, Huszár János, Vass Vince, Levcsik József, Dobos Ferenc, Hatyna József, Pethő Gyula, Nagy Miklós, Piller Antal, Ollé Gyula, Berecz Mihály, Reizik József, Szűcs Sándor, Farkas Lajos, Kerner Ferenc, Kraczo János, Kollerich Ferenc, Horváth István, Macsir Sándor, Godál József, Uherik Ambrus, Laub György, Anda Sándor, Radosiczki Sándor, Kurenyec Menyhárt, Jávör József, Palka Pál, Vicszerna István, Weinreb Miksa, Svecz József és Gregor Károly gyalogosokat.

**Adomány.** Apor Nándor kir. tanácsos pénzügyigazgató-helyettes királyi tanácsossá történi kinevezése alkalmából a Vöröskereszt helybeli fiókja javára 20 koronát, a vármegyei hadijótékonysági-alap javára szintén 20 koronát adományozott.

**Köszönet.** Dr. Mangold Samuné urnő 50 koronát adományozott ingyentelre, amit az Anya- és gyermekvédő-bizottság hálással köszön.

A helybeli róm. kath. árvaháznak dr. Fialowszky Béla 20 koronát küldött. A nemes szívu adományért hálás köszönetet mond az árvaház-egylet elnöksége.

A Szociális Misszió-Egyesület gyermekvédelmi céljaira következő adományokat kaptuk: Özv. dr. Mangold Samuné 100 K, Kurländer Antal 30 K, Pap Ilona 10 K, Kónya Ferenc 10 pár fatalpu szandál, Beneth Károly 20 kg káposzta. Mindezen nemeslelkű jótévknek ezuton mond hálás köszönetet az egyesület elnöksége.

**A tanítók mezőgazdasági munkában.** Gréso János kir. tanfelügyelő a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén havi jelentésében bejelentette, hogy a nyári iskolai szünet alatt a polgári és elemi iskolai tantervek nem hagyhatják el állomáshelyüket, mert a mezőgazdasági munkák elvégzésénél felügyeletet fognak gyakorolni.

**A háborús adófizetés a vármegyében.** Majos Károly miniszteri tanácsos pénzügyigazgató a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén előadta, hogy Torontál vármegyében állami egyenes adók címén a megállapított tartozás volt 8.106.019 K 93 f, befizetés történt arra: 3.055.629 K 26 f. Hátralék 4.990.759 K 38 f, vagyis az össztartozás 47%-a. A f. évi május havi befizetés 89.893 K 31 fillérrel, a január-május havi befizetés pedig 111.737 K, 24 fill. kisebb mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak.

A hadicélokra megállapított jövedelemadó címen a megállapított tartozás volt 368.147 korona 96 fillér, erre befizetés történt 110.659 kor. 94 fillér. Hátralék 257.489 K 02 fillér, vagyis az össztartozásnak 70% a. Hadmentességi díjban a megállapított tartozás 346.123 K 94 fillér, befizetés 6106 K 97 fillér, a hátralék 340.016 K 97 fillér, vagyis az össztartozás 80%-a. A pénzügyigazgatóság az elmúlt hóban két esetben adott fizetési halasztást és tíz esetben házadómentességet engedélyezett.

**Nem korlátozzák a villamosvilágítást.** A városi tanács elhatározta, hogy a villamosvilágításnak június 15-ikével tervbe vett korlátozását egyelőre elhalasztja, miután kilátás van nagyobb mennyiségű nyersolaj beszerzésére.

**A vármegye egészségügye.** Dr. Haidegger Lajos vármegyei főorvos a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a következő jelentést tette a vármegye egészségügyi viszonyairól a múlt hónapban:

Torontál vármegye területén a most mult május havában a közegészségügyi viszonyok kedvezőek voltak. Hólyagos himlő: Nagybecskerek városában 1. Valkányhoz tartozó Kárimány-pusztán 2. Törökkanizsa község határában levő tanyán 1. Oroszlamoshoz tartozó Pálos-majorban 2. Mokrin községben 8 és Ivánd községben 2 betegedési eset fordult elő. Ezen szörványosan fellépett hólyagoshimlő esetek a gyakori utazgatások folytán hurcoltattak be. Az április havából visszamaradt 3 hazatérő katonán fellépett kiütéses hagymáz esete közül 2 meggyógyult és 1 meghalt. Ezen kívül a többi hevenyfertőző betegségek közül bejelentettek: vörheny 12, difteritisz 19, kanyaró 44, hasihagymáz 1 és bányahimlő 2 eset. Az 1916. évi közegészségügyi statisztikai adatok gyűjtése és összeállítása befejezést nyert és rendelkezése helyére küldettek.

**Évzáró vizsgák.** A Messinger Karolin-féle leánynevelőintézet évzáró vizsgálatának sorrendje: Június 16-án d. u. 5 órakor jótékonycélu hangverseny, 18-án d. e. 8-10-ig I. és II., 10-12-ig III. és IV. elemi oszt. vizsg. d. u. 3-5-ig I. polg. oszt. vizsg., 19-én d. e. 8-10-ig II. polg., 10-1-ig III. polg. oszt., d. u. 3-5-ig IV. polg. oszt. vizsg., 20-án d. e. évzáró konferencia, 24-én d. e. fél 9 órakor Te Deum, bizonyítványok és értesítők kiosztása.

**Könnnyítések a bevonult jogászoknak.** A hivatalos lap vasárnapi száma a kormányrendeletét közli, amely az egységes bírói és ügyvédi vizsgára becsátáshoz és az ügyvédi képesítéshez megkívánt gyakorlat tekintetében könnyítéseket nyújt a hadbavonultaknak. Így az egységes bírói és ügyvédi vizsgára becsátáshoz szükséges három évi joggyakorlat idejébe egész terjedelmében be kell számítani a háboru alatt katonai állapotban töltött időt, feltéve, hogy a vizsgára jelentkező a három évi joggyakorlatból legalább egy évet az elmélet megszerzése után a bíróságnál, ügyészségnél vagy ügyvédségnél joggyakorlatban töltött el. E rendelet a régebben elrendelt könnyítéseket hatályon kívül helyezi.

**Jótékonycélu hangverseny.** A Messinger Karolin-féle leánynevelőintézet növendékei az erdélyi károsultak javára f. hó 16-án d. u. 5 órakor az intézet tornacsarnokában jótékonycélu hangversenyt rendeznek, melyre a tisztelt szülőket és nagyérdemű közönséget ezuton meghívja az intézet vezetősége. Tekintettel a jótékonycélu belépődíj fejében tetszés szerinti adományokat köszönettel fogadják és hirlapilag nyugtazzák.

A hangverseny műsora: 1. Liszt: „Magyar induló”, 2. zongorán előadják: Singer Margitka és Erzsike, Reinholz Mici és Kovacsévits Olga. 2. Váradi Dezső „Isten büntetése”, szavalja Kiss Piroksa. 3. Chován: „A csárdában”, 4. kézre előadják: Feigl Mici és Sabarich Elza. 4. Király E. „Lant és a kard”, éneklő Szkotniczky Margit. 5. Ábrányi: „Vándormadár”, melodrama, elő-dja Mesterovits Ilke, zongorán kíséri Bárány Mariska, hegedűn Spitzer Malvin és Vilma. 6. Chopin: „Rondó”, zongorán előadja Alexandrovits Mariska. 7. Weber: „Oberon”, 2 zongorán előadják: Jahrausz Boriska, Szász Erzsike, Markovits Annus, harmoniumon kíséri Rubin Böske, hegedűn Stecher Adél. 8. Abt: „Fahr wohl mein Vaterland”, éneklő Hübsch Mici. 9. Tito Mattei: „Valse baletti”, táncolja Rónay Lolika, 2 zongorán kísérik: Kozits Irén, Grünvald Magda, Wiener Mella, Risztics Olga. 10. a) Rubin Böske: „Nochturne”, előadja a szerző, b) Schubert: „Composició”, játsza Rubin Böske. 11. Kálmán: „Szép volt”, „Te rongyos élet”, éneklő Klobucharich Vali. 12. Cromer: „Grüsse an die Heimat”, éneklők: Grünwald M., Hacker Irén és Berta, Hönigesz M., Kiss P., Kovács P., Klobucharich V., Krausz E., Perits

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Kedden, 1917. évi június 12-én két előadás: este fél 7 és fél 9 órakor rendes helyárák mellett, elsőrangú szalonzenekisérettel:

**A bánat ösvénye.**

Sorstragédia 4 felvonásban. A főszerepben Mária Carmi.

Csőbörből vödörbe. Vigjáték.

Uj háborus képek.

D. Sabarich E., Skotnický M., Wiener M. 13. „Néger tánc“, lejtik: Steiner Edith és Rubin Böske. 14. Rossini: „Sevillai borbély“, trio, előadják: zongorán Hübsch Mici, hegedűn Stecher Adél, harmoniumon Alexandrovits Mariska. 15. „Magyar szülő“ táncolja Végh Annikó. 16. Stojánovits: „Nász a lepkekirály udvarában“, daljáték, előadják az intézet növendékei.

— **Katonazene.** A Marcoin-fele Kaszinóvendéglőben minden csütörtökön és szombaton este 8 órai kezdettel a katonazene hangversenyez.

— **A Városi Mozi** ma este ismét egy briliáns filmet mutat be *Maria Carmi*-val a főszerepben. A film címe „A bánat ösvénye“ s egy házasság tragédiáját tárja elénk megrázó drámai erővel. Maria Carmi ebben a szerepben egyik leghatalmasabb drámai alakítását adja, amelylyel mindenütt nagy elismerést váltott ki.

— **Vadgesztenyegyűjtés a hadsereg részére.** A városgazdai hivatal, a temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság felhívása folytán, felkéri a város közönségét, hogy a hadsereg részére gyűjtsön vadgesztenyét és a gyűjtött vadgesztenyét jelentse be a városgazdai hivatalnál. A katonai parancsnokság a gesztenye kilójáért 1.5 fillért fog fizetni.

— **A fémbeszolgáltatás határleje.** A világháború borzalmasan emelkedő méretei miatt a hadsereg szükséglete mindenféle cikkben óriási módon megnövekedett. A hadsereg szükségletének biztosítása érdekében természetesen legelőször szigorúbb intézkedéseket kellett életbe léptetni minden téren. Így olyan cikkeknél, amelyeket eddig önként kellett beszolgáltatni, egyéni kiváltságot és egyéb szigorú büntető intézkedéseket léptetnek életbe. Ugy halljuk, hogy ilyen változás következik be rövidesen a fémbeszolgáltatás terén is és a hatóságok már legközelebb nyilvánosságra fogják hozni az erre vonatkozó intézkedéseket, amelyeknek publikálásával természetesen véget ér az önkéntes fémbeszolgáltatás is. Miután minden késedelemre így komoly veszedelem vár és mert nincs kilátás arra, hogy a fémbeszolgáltatás kötelezettsége alól bárki is kivonhassa magát, mindenki a haza és a saját érdekében is cselekszik, ha késedelem nélkül beszolgáltatja arra kötelezett fémait, amelyre a hadseregnek nagymennyiségben van szüksége.

— **Gépezetek vizsgálja.** A gőzgépezetek és kazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által június hó 17-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületének helyiségében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros), Kültér-ter 2. sz. címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Pályázat ösztöndíjra.** A Nunkovich András-fele alapítványnál 1917. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg egy 200 K-ás ösztöndíjra Mosonvármegye alispánja pályázatot hirdet. Ezen ösztöndíjban az alapító végrendeletéhez képest mindenek előtt azon tanuló ifjak részesíttetnek, akik az alapító rokonságából származnak, ha tanulmányaikban csak középszerű előmenetelt tesznek is és pedig az elemi iskolai tanulmányok megkezdésétől tanulmányaik befejeztéig. Az ösztöndíj felévi részletekben folyósítatnak és minden év február és július havában. Azon esetre azonban, ha az alapító rokonságából leszármazó ifjak nem volnának vagy nem jelentkezének, vagy végre a rokonsági leszármazást igazolni nem tudnak, az ösztöndíjban más szegénysorsú és atyátlan árva tanulóifjak részesíttetnek.

A pályázati kérvények Mosonvármegye közönségehez, mint pártfogóhoz intézendők és 1917. évi júli. hó 15-ig a torontálmezei kir. tanfelügyelőséghez nyújtandók be.

#### TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap: szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése“ nagybecskereki fiókja minden hé 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadja el befizetéseket az Ellmer-fele helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

## Az ekrazitos magyar.

Olasz harcér, június eleje.

Az ordinánc jelenti a Feldkino kommandánsnak:

- Itt van az ekrazitos magyar.
- Már bent ül a nézőtérén?
- Bent.
- Részeg?
- Részeg.

A tábori mozi parancsnoka bemegy a terembe s leül az ekrazitos magyar mellé.

- Jó estét, Tamasdán.
- Jó estét, őrmester ur.
- Mi ujság a lövészárookban?
- Tegnap a levegőbe repült husz olasz.
- Gratulálok.

A kino kommandáns megnyugvással konstatálja, hogy az ekrazitos magyar még nem is olyan nagyon részeg. Hiszen csak tegnap robbantott fel husz olasz, tehát csak ma kezdte meg az ivást. Két heti „dinsztrája“ van, még csak ezután szopja le magát istenigazába.

De miért jelentette az ordinánc, hogy már részeg az ekrazitos magyar?

Ni, ni, a kino vetítő vászna az egyik oldalon végig van hasítva! Ki csinálta ezt?

— Az ekrazitos magyar — válaszol az ordinánc.

Tehát mégis be van rugva.

Tamasdán János György szapor az Elektro Ersatz Abteilung legénységének legkiválóbb tagja. Mellén van a bronz, a kis és nagy ezüst és az arany vitézségi érem. De csillagja nincs. Üres a parolija. Csak szapor. Csak infanterista.

De orozslánszive van. Csak éppen, hogy az italt szereti. A rumot, a bort. De az nem tesz semmit. Ha sok ilyen alkoholistát hősünk volna, akkor már régen a levegőbe repülne az egész antant.

A nevét csak kevesen ismerik ott Asiago alatt, csak úgy mondják: az ekrazitos magyar Alföldi paraszt. Nincs semmi felszerelése. Még csak bajonetje sincs. Csak egy sétapálcával szokott térferegni az ötméteres hóban.

Amikor munkához lát, beállit az őrnagy urhoz.

— Kialudta magát?

— Ki, Kérek egy skatulyát.

Egy skatulyát! Megkapja. Száz halál van abban a skatulyában. Ekrazit!

Tamasdán zsebre vágja:

— Köszönöm.

Az éjjel a tiszt urak sem alusznak. Azok sem, akiknek nincs szolgálatauk. Merően néznek az ellenséges vonal felé.

Hol bukkan fel az ekrazitos ember?

Ott irtóztató lesz a robbanás. Ott sok olasz repül a levegőbe.

Az ekrazitos ember az alkonnyatban már hason esszik a borgói völgyben Asiago felé.

Az olaszok vigan koekáznak. Világosság is van, amely mellett még gibicel is az ekrazitos magyar.

Előkerül a skatulya a zubbonyzsebből. No, egy kis elhelyezésről is van szó.

Azutan egy rettenő robbanás.

A mi árkaunkban felhangzik a diadal kiáltás:

— Az ekrazitos magyar!

Husz-harminc olasz a levegőbe repült.

Hajnalban már ébresztgetik az őrnagy urat. Ki lehet az a „vakmerő“, aki hajnalban költögeti az őrnagy urat?

Az ekrazitos magyar.

— Tizennégy napi dinsztrájt kérek.

— Csak menj, hagyj aludni.

És az ekrazitos magyar tizennégy napig iszik hátul a trénnél és végighasítja a tábori mozi vásznát. Dr. K. A.

## Nyiltér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Fájdalmas szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, nagypapa és rokon

**GAÁL PÁL**

nyug. postaaltiszt folyó hó 11-én rövid szenvedés után Istenben elhunyt.

A róm. kath. szertartás szerinti temetése f. hó 12-én d. u. 4 órakor a közkörházból történik.

A gyászoló család.

## Pályázat.

A nagybecskereki izraelita hitközségnél *templomi és irodai szolgálai* állás azonnal betöltendő. Javadalma: Lakás, fűtés, világítás, 60 korona havi fizetés és mellékjövedelem. Irni, olvasni tudó pályázó jelentkezzen a hitközség titkári hivatalában. Rokkant katona előnyben részesül.

Löffler Jónás hitk. titkár.

## Pályázati hirdetés.

Torontál vármegye nagyikindai járás *Magyarpadé* községben megüresedett *községi őrnöki állásra* pályázatot hirdet.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a nagyikindai szolgabírószákhoz f. évi *július 10-ig* küldjék be.

Javadalmazás 1000 korona évi fizetés.

Nagyikinda, 1917. évi június hó 6.

Dr. Baár Jenő főszolgabíró.

4618—1917. sz.

478—3.1

## Pályázati hirdetés.

Torontál vármegye nagyikindai járás *Padé* községében megüresedett *községi őrnöki állásra* pályázatot hirdet.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi működésüket és erkölcsi minőségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a nagyikindai szolgabírószákhoz 1917. évi *július 15-ig* küldjék be. Javadalmazás 1000 korona évi fizetés és 120 korona lakbér.

Nagyikinda, 1917. évi június hó 7.

Dr. Baár főszolgabíró.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szives tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legújabb

# MODELL-BLUZOK

**Etamin-szővetből** megérkeztek és megfelelő áron kaphatók. Selyem-kosztümekek, valamint tavaszi- és nyári ruhák műhelyben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készíttetnek.

Kitünő tisztelettel:

**WEHNER ANNA nőruha-terme**  
Kinzsi-utca. (Club kávéház.)

Temesvári-utca 1. sz.

alatt az I. emeleten

# finom butorok eladó.

## 8 HP

erejű cséplőszekrényemet elevátorral olcsón eladom, vagy ha valamelyik gépésznek 8 HP erejű gőzkazánja van fűszijjal, cséplőgépünk együtt. Ismerek határt, amelyben sok vámtól kereshetnénk. — Levélben vagy személyesen megjelenőknek felvilágosítást ad

Nagyajosfalván

**MARTIS ALBERT**  
nyug. tanító.

## Legujabb.

— Folytatás. —

### A miniszterelnök és Apponyi a királynál.

Budapest, június 12. Eszterházy gróf miniszterelnök este 11 órakor Bécsbe utazott. Ma kihallgatáson jelenik meg a királynál s azután tanácskozik Czernyn gróf külügyminiszterrel és Clam-Martinic osztrák miniszterelnökkel.

Eszterházy gróffal este külön szalonkocsiban együtt utazott Bécsbe Apponyi Albert gróf is. Bécsben a Kärntnerstrassen levő Eszterházy palotában fognak megszállni.

Apponyi utazása azért volt szükségessé, mivel a kiegyezés kérdésében némi nehézségek állanak fenn.

A miniszterelnök még ma visszaérkezik Bécsből s hazaérkezése után Gratz Gusztávval és Serényi Béla gróffal fog értekezni.

Budapest, június 12. A Budapesti Tudósító jelenti:

Eszterházy gróf miniszterelnök Apponyi Albert gróf kíséretében ma reggel hét órakor Bécsbe érkezett. A pályaudvaron Gratz Gusztáv külügyi osztályfőnök várta őket. Eszterházy és Apponyi a déli vasuton tovább utaztak a király tartózkodási helyére, ahol a miniszterelnök délelőtt kihallgatáson volt a királynál akinek jelentést tett.

Utána Apponyi Albert gróf jelent meg az uralkodónál,

### A legujabb miniszteri lista.

Budapest, június 12. Az Est jelentése szerint az Eszterházy kormány a következőképpen fog megalakulni:

Elnökség és belügy: Eszterházy Móric gróf. Államtitkár: Ugron Gábor.

Földmívelésügy: Mezőssy Béla, államtitkára Bottlik István.

Igazságügyminiszter: Vázsonyi Vilmos; államtitkár: Grecsák Károly.

A felség személye körüli miniszter: Károlyi Mihály gróf.

Honvédelmi miniszter: Szurmay. Kultuszminiszter: Apponyi Albert gróf.

A pénzügyi tárca betöltésének kérdése ma dől el.

### A választói jog.

Budapest, június 12. Károlyi Mihály gróf újságíróknak arra a kérdésére, hogy igaz-e, hogy a választójogi blokk és Eszterházy között nehézségek merültek volna föl, kijelentette, hogy saját személye garancia arra, hogy differenciák nem lehetnek. Tudomása szerint Eszterházy választójogi programja olyan, amely a blokkot kielégíti.

Ami a minisztereket illeti huszonegy óra alatt minden megérhet, de a tárgyalások most még időt és türelmet igényelnek.

### Tisza István gróf Makó diszpolgára.

Budapest, június 12. Tisza István gróftól Makó város képviselőtestülete tegnapi közgyűlésén 94 szóval 32 ellenében Makó város diszpolgárává választotta.

### A horvátok.

Budapest, június 12. Zágrábból sürgönyzik:

Valamennyi párt részvételével megtartott pártközi konferencia elhatározta, hogy az országgyűlés mai ülésén a tárgyalásokat elhalasztják addig, amíg az új kormány kinevezve lesz.

## PEZSGŐSDUGÓT

használt, de nem töröttet, veszek 50 fillérért darabját, palackdugót 5 K kilóját utánvétellel. Előzetes tudakozódás szükségtelen. Uj palackdugóért csak minta ellenében teszek legmagasabb árajánlatot.

**Robicsek Adolf**  
Budapest,  
Ne felejs-ucca 15. szám.

## VISZKETEKGSEGÉT

rüht, sümört legbiztosabban elmulasztja a **Barna zsir** Kis tegely K 1-60, nagy tegely K 3-1, családi adag K 9-1, utasítással rendelhető: Dr. Flesch E. „Korona” gyógytárából, Győr.

# HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

#### Biztosítási ügynökségek:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.  
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.  
Magy.-Francia bizt. társ. József tlg.-u.  
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.  
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

#### Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.  
Nagyvinsky Iván, Hunyadi-utca.

#### Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

#### Cementgyár:

Ozv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

#### Cipőkerceskedők:

Kertész A. Iskolaépület.  
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

#### Divatruhás:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.  
Bukovác István, Hunyadi-utca.  
Mecnik Imre, Pénzügyi palota.

#### Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

#### Drogeria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

#### Ékszerészek:

Mecnik R. Övegye, Hunyadi-utca.  
Schwab Albert Hunyadi-utca.

#### Fényképezés:

Kremser István, Gizella-part.

#### Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.  
Kocsis E. Erzsébet-hidon tul. Ambrózy szappangyár épületében.

#### Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

#### Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

#### Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.  
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

#### Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.  
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

#### Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

#### Kézmű-, rövidárúüzlet:

Benő Testvérek, Hunyadi-utca.  
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.  
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.  
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

#### Könyv-, zenemű- és papírkerceskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.  
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

#### Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

#### Közművesek:

Hoff N. és társa.

#### Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

#### Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

#### Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

#### Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

#### Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

#### Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

#### Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

#### Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

#### Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.  
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.  
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

#### Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.  
Schwirthlich Alajos, Aradáci-utca

#### Téglagyár:

Klein Bernát.

#### Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

#### Tűzifa-, épületfakerceskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.  
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.  
Kurländer Imre, Korona-utca.

#### Urdivatruhás:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

#### Vaskerceskedés:

Bolesznyi Antal, Hunyadi-utca.  
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.  
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

#### Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.  
Magyar Király sörcsarnok.  
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.  
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.  
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

#### Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.